

Kohtuasi C-187/20

Eelotsusetaotluse kokkuvõte vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 98 lõikele 1

Saabumise kuupäev:

28. aprill 2020

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Landgericht Ravensburg (Ravensburgi esimese astme kohus, Saksamaa)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

31. märts 2020

Hagejad:

JL

DT

Kostjad:

BMW Bank GmbH

Volkswagen Bank GmbH

Põhikohtuasja ese

Tarbijakrediidileping – Kohustuslik teave – Direktiiv 2008/48/EÜ –
Taganemisõigus – Viide vaidluse kohtuvälise lahendamise võimalusele –
Taganemisõiguse kaotamine – Õiguste kuritarvitamine

Eelotsusetaotluse ese ja õiguslik alus

Liidu õiguse tõlgendamine, ELTL artikkel 267

Eelotsuse küsimused

1. Kas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2008. aasta direktiivi 2008/48/EÜ, mis käsitleb tarbijakrediidilepinguid ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 87/102/EMÜ (edaspidi „direktiiv 2008/48/EÜ“), artikli 10 lõike 2 punkti a tuleb tõlgendada nii, et krediidilepingus tuleb krediidi liigi kohta vajaduse korral täpsustada, et tegemist on seotud krediidilepinguga ja/või tähtajalise krediidilepinguga?
2. Kas direktiivi 2008/48/EÜ artikli 10 lõike 2 punkti d tuleb tõlgendada nii, et tingimustes, mis käsitlevad sellise laenu kasutamist, mis on võetud müügilepingu rahastamiseks sõlmitud seotud krediidilepingu alusel, tuleb juhul, kui laenusumma makstakse välja müüjale, täpsustada, et laenuvõtja vabastatakse väljamakstud summa ulatuses kohustusest tasuda müüjale ostuhind ja müüja peab talle pärast ostuhinna täies ulatuses tasumist ostetud asja üle andma?
3. Kas direktiivi 2008/48/EÜ artikli 10 lõike 2 punkti l tuleb tõlgendada nii, et krediidilepingus
  - a) tuleb absoluutarvuna esitada krediidilepingu sõlmimise ajal kehtiv viivitusintressimäär või absoluutarvuna vähemasti intressimäära kehtiv võrdlusalus (käesoleval juhul baasintressimäär tsiviilseadustiku (Bürgerliches Gesetzbuch, edaspidi „BGB“, § 247 alusel), mille põhjal arvutatakse kehtiv viivitusintressimäär teatava määra (käesoleval juhul 5 protsendipunkti vastavalt BGB § 288 lõike 1 teisele lausele) lisamise teel;
  - b) tuleb viivitusintressimäära kohandamise meetodikat konkreetselt selgitada, viidata tuleb vähemasti riigisisestele õigusnormidele, millest nähtub viivitusintressimäära kohandamine (BGB § 247 ja § 288 lõike 1 teine lause)?
4. a) Kas direktiivi 2008/48/EÜ artikli 10 lõike 2 punkti r tuleb tõlgendada nii, et krediidilepingus tuleb näidata laenu ennetähtaegsest tagasimaksest tingitud hüvitise täpne ja tarbijale arusaadav arvutuskäik, mille põhjal saab tarbija vähemasti ligikaudselt arvutada hüvitise suuruse lepingu ennetähtaegse ülesütleamise korral?
  - b) (käesoleva küsimuse punktile a jaatavalt vastamise korral)

Kas direktiivi 2008/48/EÜ artikli 10 lõike 2 punktiga r ja artikli 14 lõike 1 teise lausega on vastuolus riigisisised õigusnormid, mille kohaselt hakkab direktiivi 2008/48/EÜ artikli 10 lõike 2 punktis r ette nähtud kohustusliku teabe

nõuetekohaselt esitamata jätmise korral taganemisõigus ikkagi kulgema lepingu sõlmimisel ja laenuandja kaotab üksnes õiguse nõuda hüvitist laenu ennetähtaegse tagastamise korral?

5. Kas direktiivi 2008/48/EÜ artikli 10 lõike 2 punkti s tuleb tõlgendada nii, et

- a) krediitdilepingus tuleb märkida ka riigisisestest õigusnormidest krediitdilepingu pooltele tulenev ülesütlemisõigus, eelkõige laenuvõtjale BGB §-st 314 tulenev õigus öelda tähtajaline krediitdileping üles mõjuval põhjusel, ja ülesütlemisõigust ette nägev paragrahv tuleb sõnaselgelt nimetada;
- b) (käesoleva küsimuse punktile a eitavalt vastamise korral)

sellega ei ole vastuolus liikmesriigi õigusnorm, mille kohaselt on liikmesriigi õiguses ette nähtud lepingu erakorralise ülesütlemise õiguse nimetamine kohustuslik teave direktiivi 2008/48/EÜ artikli 10 lõike 2 punkti s tähenduses;

- c) krediitdilepingus tuleb viidata lepingu ülesütlemise avalduse tähtaja- ja vorminõuetele, mis on konkreetsel juhul ülesütlemise õiguse teostamiseks ette nähtud seoses poolte õigusega leping mis tahes alusel üles öelda?

6. Kas direktiivi 2008/48/EÜ artikli 10 lõike 2 punkti t tuleb tõlgendada nii, et krediitdilepingus tuleb esitada olulised vorminõuded, mida tuleb järgida kaebuse ja/või kahjuhüvitusnõude esitamisel kohtuvälises kaebuste ja kahjuhüvitusnõuete menetluses? Kas ei piisa viitest kohtuvälise kaebuste ja kahjuhüvitusnõuete menetluse korrale, mis on avaldatud internetis?

7. Kas tarbijakrediitdilepingu puhul on välistatud, et krediidiandja saab tugineda vastuväitele, et tarbija on kaotanud direktiivi 2008/48/EÜ artikli 14 lõike 1 esimeses lauses ette nähtud taganemisõiguse,

- a) kui krediitdilepingus ei ole nõuetekohaselt esitatud direktiivi 2008/48/EÜ artikli 10 lõikes 2 ette nähtud kohustuslikku teavet ja seda ei ole nõuetekohaselt edastatud ka tagantjärgi, mistõttu ei ole direktiivi 2008/48/EÜ artikli 14 lõikes 1 sätestatud taganemisõiguse tähtaeg kulgema hakanud;

- b) (käesoleva küsimuse punktile a eitavalt vastamise korral)

kui õiguse kaotamise vastuväite esitamisel tuginetakse peamiselt lepingu sõlmimisest möödunud ajale ja/või sellele, et mõlemad lepingupooled on lepingust tulenevad kohustused täitnud, ja/või sellele, kuidas laenuandja on käsutanud tagasisaadud

laenusummat või laenutagatist, ja/või (krediidilepinguga seotud müügilepingu korral) sellele, et tarbija kasutas rahastatud eset või võõrandas selle, kuid õiguse kaotamise seisukohast tähtsust omava ajavahemiku kestel ja asjakohaste asjaolude tekkimise ajal tarbija oma taganemisõiguse jätkumisest ei teadnud ega pidanud teadma, ja krediidiandja ei saanud ka eeldada, et tarbija sellest teab?

8. Kas tarbijakrediidilepingu puhul on välistatud krediidiandja tuginemine vastuväitele, et tarbija kuritarvitab direktiivi 2008/48/EÜ artikli 14 lõike 1 esimeses lauses ette nähtud taganemisõiguse teostamisega oma õigusi

- a) kui krediidilepingus ei ole nõuetekohaselt esitatud direktiivi 2008/48/EÜ artikli 10 lõikes 2 ette nähtud kohustuslikku teavet ja seda ei ole nõuetekohaselt edastatud ka tagantjärgi, mistõttu ei ole direktiivi 2008/48/EÜ artikli 14 lõikes 1 sätestatud taganemisõiguse tähtaeg kulgema hakanud;
- b) (käesoleva küsimuse punktile a eitavalt vastamise korral)

kui õiguste kuritarvitamise vastuväite esitamisel tuginetakse peamiselt lepingu sõlmimisest möödunud ajale ja/või sellele, et mõlemad lepingupoolel on lepingust tulenevad kohustused täitnud, ja/või sellele, kuidas laenuandja on käsitanud tagasisaadud laenusummat või laenutagatist, ja/või (krediidilepinguga seotud müügilepingu korral) sellele, et tarbija kasutas rahastatud eset või võõrandas selle, kuid õiguse kaotamise seisukohast tähtsust omava ajavahemiku kestel ja asjakohaste asjaolude tekkimise ajal tarbija oma taganemisõiguse jätkumisest ei teadnud ega pidanud teadma, ja krediidiandja ei saanud ka eeldada, et tarbija sellest teab?

Viidatud liidu õigusnormid

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2008. aasta direktiiv 2008/48/EÜ, mis käsitleb tarbijakrediidilepinguid ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 87/102/EMÜ (ELT 2008, L 133, lk 66; edaspidi „direktiiv 2008/48“), artikli 10 lõike 2 punktid a, d, l, r, s ja t

Viidatud riigisiseseid õigusnormid

Tsiviilseadustiku rakendamise seadus (Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuche, edaspidi „EGBGB“), artikli 247 §-d 3, 6 ja 7

Tsiviilseadustik (Bürgerliches Gesetzbuch, edaspidi „BGB“), eelkõige §-d 242, 247, 288, 314, 355, 356b, 357, 357a, 358, 492 ja 495

Asjaolude ja menetluse lühikokkuvõte

- 1 Eelotsusetaotlus kohtuasjas C-187/20 esitatakse kahe liidetud kohtuasja menetluses.
- 2 Kohtuasjas JL *versus* BMW Bank sõlmis hageja kostjaga laenulepingu laenu saamiseks 24 401,84 euro suuruses netosummas, et osta selle eest sõiduk erasõitude tarbeks. Lepingus ei ole laenu liiki täpsemalt kirjeldatud. Lepingule lisatud Euroopa tarbijakrediidi standardinfos, mis muutus lepingudokumendi osaks, on krediidi liigi kohta märgitud üksnes järgmist: „Võrdse suurusega igakuiste osamaksete ja fikseeritud intressimääraga laen“. Laenusumma väljamaksmise kohta sisaldab leping jaotises „Oluline teave“ laenuvõtjale mõeldud teavet, mille kohaselt makstakse laenusumma müüjale välja sõiduki üleandmise ajaks.
- 3 Viivitusintressimäära kohta sisaldab laenuleping järgmist teavet: „Kui laenuvõtja [...] viivitab maksetega, arvutatakse viivist määraga, mis on iga-aastasest baasintressimäärast 5 protsendipunkti võrra kõrgem. Baasintressimäär määratakse kindlaks iga aasta 7. jaanuariks ja 7. juuliks ning Deutsche Bundesbank (Saksamaa Liitvabariigi keskpank) avaldab selle väljaandes *Bundesanzeiger*.“
- 4 Lepingu võimaliku ennetähtaegse ülesütlemise hüvitise kohta on laenulepingus märgitud: „Laenu ennetähtaegse tagastamise korral [...] võib pank BGB § 502 alusel nõuda mõistlikku hüvitist laenu ennetähtaegse tagastamisega otseselt seotud kahju eest. Kahju arvutatakse vastavalt Bundesgerichtshof'i (Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim üldkohus) kehtestatud finantsmatemaatilisele raamistikule, mis võtab eelkõige arvesse intressimäärade vahepealset muutumist, laenu jaoks esialgu kokku lepitud rahavoogusid, panga saamata jäänud kasumit, ennetähtaegse tagastamise tõttu säästetud riski- ja halduskulusid ning ennetähtaegse tagasimaksmisega seotud halduskulusid (töötlemistasu).“
- 5 Laenulepingu võimaliku ennetähtaegse ülesütlemise puhuks on laenulepingu tingimustes tõepoolest märgitud, et laenuvõtjal on õigus öelda leping üles mõjuval põhjusel. Määrava tähtsusega õigusnormi BGB § 314 ei ole siiski mainitud ega ole viidatud ka sellele, et lepingu ülesütlemine BGB § 314 lõike 3 alusel peab toimuma mõistliku aja jooksul.
- 6 Seoses ombudsmani menetluse võimalusega on laenulepingus märgitud, et pangaga tekkinud vaidluste lahendamiseks on võimalik pöörduda Ombudsmann der privaten Banken'i [edaspidi „ombudsman“] poole. Täpsemalt kirjeldab asjaomast menetlust „Verfahrensordnung für die Schlichtung von Kundenbeschwerden im deutschen Bankgewerbe“ (Saksa panganduses kliendikaebuste lepitusmenetluses lahendamise kord), mis tehakse soovi korral kättesaadavaks või millega on võimalik tutvuda Bundesverband der Deutschen

Banken eV (Saksamaa eraõiguslike pankade liit) veebilehel www.bdb.de. Kaebus tuleb esitada kirjalikus vormis Bundesverband der Deutschen Banken eV (Saksamaa eraõiguslike pankade liit) kliendikaebuste menetlemise osakonnale.

- 7 Sõiduki müügihind oli 23 500 eurot. Hageja tasus müüjale (teatav autokauplus) esimese 1000 euro suuruse osamakse ning rahastas müügihinna ülejäänud 22 500 euro suuruse osa ja kolm ühekordset kindlustusmakset kokku summas 1901,84 eurot kõnealuse laenulepinguga. Laenulepingu ettevalmistamisel ja sõlmimisel kasutas kostja müüja kui krediivahendaja abi. Laenulepingus lepiti kokku, et hageja maksab 25 814,98 euro suuruse laenusumma (laenu netosumma 24 401,84 eurot, millele lisandus intress 1413,14 eurot) tagasi alates 5. maist 2017 sooritatava 47 võrdse suurusega igakuise osamaksega summas 309,25 eurot ja lõpliku maksega summas 11 280 eurot, mis tuleb tasuda 5. aprillil 2021. Hageja taganes 13. juuni 2019. aasta kirjaga laenulepingu sõlmimise tahteavaldusest.
- 8 Hageja leiab, et taganemine on kehtiv, sest kohustusliku teabe nõuetekohaselt esitamata jätmise tõttu ei hakanud taganemisõiguse tähtaeg kulgema. Ta palub seetõttu tuvastada, et taganemise tõttu ei ole ta alates 13. juunist 2019 kohustatud tasuma intressi- ja osamakseid 4. mai 2017. aasta laenulepingu alusel.
- 9 Kostja leiab, et hagi on põhjendamatu, sest ta esitas hagejale nõuetekohaselt kogu kohustusliku teabe ja taganemisavaldus esitati hilinenult. Lisaks tugineb kostja õiguse kaotamise ja õiguste kuritarvitamise vastuväidetele.
- 10 Kohtuasja DT versus Volkswagen Bank asjaolud on suures osas sarnased esimesena nimetatud kohtuasjaga. Ka sel juhul ei ole lepingus laenu liiki täpsustatud. Laenulepingu esimesel leheküljel on siiski järgmine märge: „Lepingule kehtivad ka loetletud laenutingimused [...]“. Euroopa tarbijakrediidi standardinfos, mis hagejale edastati, on krediidi liigi kohta märgitud järgmist: „Annuiteediga tagastamisõigusega laen (võrdse suurusega igakuised osamaksed ja suurem lõplik makse)“. Laenusumma väljamaksmise kohta sisaldab laenuleping teavet, et laenusumma makstakse välja müüjale.
- 11 Viivitusintressimäär kohta sisaldab laenuleping järgmist teavet: „Pärast lepingu ülesütlemit nõuame teilt viivist seadusest tuleneva määraga. Iga-aastane viivitusintressimäär on baasintressimäärast 5 protsendipunkti võrra kõrgem.“ Lisaks on hagejale edastatud Euroopa tarbijakrediidi standardinfos märgitud järgmist: „Iga-aastane viivitusintressimäär on baasintressimäärast 5 protsendipunkti võrra kõrgem. Baasintressimäär määrab kindlaks Deutsche Bundesbank (Saksamaa Liitvabariigi keskpank) iga aasta 7. jaanuariks ja 7. juuliks.“
- 12 Lepingu ennetähtaegse ülesütlemitse hüvitise kohta on laenulepingus muu hulgas esitatud järgmine teave: „Laenu ennetähtaegse tagastamise korral võib pank nõuda laenu ennetähtaegse tagastamisega otseselt seotud kahju eest mõistlikku hüvitist. Pank arvutab kahju vastavalt Bundesgerichtshof'i (Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim üldkohus) kehtestatud finantsmatemaatilisele raamistikule, mis võtab

eelkõige arvesse intressimäärade vahepealset muutumist, laenu jaoks esialgu kokku lepitud rahavoogusid, panga saamata jäänud kasumit, ennetähtaegse tagasimaksmisega seotud halduskulusid (töötlemistasu) ning ennetähtaegse tagastamise tõttu säästetud riski- ja halduskulusid.“

- 13 Kõnesolevas laenulepingus ei ole vastavalt riigisisestele õigusnormidele kestvusvõlasuhete puhul laenuvõtjale tulenevat õigust öelda leping üles mõjuval põhjusel BGB § 314 alusel üldse märgitud. Ka asjaomast korda, mida laenuvõtja peab laenulepingu ülesütlemisel järgima (eelkõige laenuvõtja poolt lepingu ülesütlemise vorm ja tähtaeg), ei ole kirjeldatud. On küll selgitatud, millistel tingimustel on laenuandjal õigus öelda leping üles mõjuval põhjusel, aga ülesütlemise vormi ja tähtaega ei ole täpsustatud.
- 14 Seoses võimalusega pöörduda ombudsmani poole on ka käesoleval juhul märgitud, et pank osaleb tarbijatega tekkinud vaidlusi lepitamise teel lahendava ombudsmani (www.bankenombudsmann.de) menetluses. Täpsemalt kirjeldab asjaomast menetlust „Verfahrensordnung für die Schlichtung von Kundenbeschwerden im deutschen Bankgewerbe“ (Saksa panganduses kliendikaebuste lepitusmenetluses lahendamise kord), mis tehakse soovi korral kättesaadavaks või millega on võimalik tutvuda veebilehel www.bdb.de. Kaebus tuleb esitada kirjalikult (nt kiri, faks, e-post) Bundesverband der Deutschen Banken eV (Saksamaa eraõiguslike pankade liit) kliendikaebuste menetlemise osakonnale.
- 15 Käesoleval juhul tuli laen maksta tagasi 1. aprilliks 2020. Taganemisavaldus esitati 12. jaanuari 2019. aasta kirjaga.
- 16 Hageja leiab, et taganemine on kehtiv, sest kohustusliku teabe nõuetekohaselt esitamata jätmise tõttu ei hakanud taganemisõiguse tähtaeg kulgema. Hageja nõuab kostjalt, et see maksaks talle pärast ostetud sõiduki tagastamist tagasi kohtuistungil toimumise ajaks kostjale tasutud 43 laenuosamakset kogusummas 17 012,95 eurot. Lisaks palub hageja tuvastada, et ta ei ole kohustatud tasuma intressi- ja osamakseid laenulepingu alusel. Peale selle taotleb hageja kohtueelse menetluse advokaadikulude hüvitamist.
- 17 Kostja tugineb teise võimalusena kinnipidamisõigusele oma väidetava õiguse tõttu nõuda laenuintressi maksmist kuni sõiduki üleandmiseni. Lisaks väidab kostja, et hageja peab talle hüvitama sõiduki väärtuse vähenemise, mis on tingitud sõiduki kasutamisest hageja poolt.

Eelotsusetaotluse põhjenduse lühikokkuvõte

- 18 Hagide rahuldamine oleneb sellest, kas kõnealuste laenulepingute ülesütlemine oli kehtiv ja kas laenuandja saab tugineda taganemisõiguse kaotamise või taganemisõiguse kuritarvitamise vastuväitele.

- 19 Hagejate taganemisavaldused on kehtivad tingimusel, et nende esitamise ajal ei olnud BGB § 355 lõike 2 esimeses lauses kehtestatud kahe nädala pikkune taganemistähtaeg veel möödunud. BGB § 356b lõike 2 esimese lause kohaselt ei hakka taganemistähtaeg kulgema, kui BGB § 492 lõikes 2 ja EGBGB artikli 247 §-des 6–13 ette nähtud kohustuslikku teavet ei ole krediidilepingus täielikult esitatud. Sellisel juhul hakkab tähtaeg [BGB] § 356b lõike 2 teise lause kohaselt kulgema alles pärast kohustusliku teabe tagantjärele esitamist. Sellest, et käesolevates menetlustes ei ole kohustuslikku teavet täielikult esitatud, tuleb eelkõige lähtuda juhul, kui vähemalt üks osa kohustuslikust teabest, mis on ette nähtud direktiivi 2008/48 artikli 10 lõike 2 punktides a, d, l, r, s ja t, on krediidilepingus nõuetekohaselt esitamata.
- 20 Isegi kui käesolevates menetlustes olid vastastikused lepingulised kohustused lepingust taganemise ajal suures osas juba täidetud, oli taganemine põhimõtteliselt veel lubatud, sest Saksa õigus ei näe ette taganemisõiguse lõppemist tarbijakrediidilepingute puhul. Saksamaa seadusandja on teadlikult valinud ajaliselt piiramata taganemisõiguse.
- 21 On võimalik, et laenuandjad saavad käesolevates menetlustes edukalt tugineda taganemisõiguse kaotamise vastuväitele või taganemisõiguse kuritarvitamise vastuväitele. Tuleb siiski kontrollida, millistele tingimustele peavad vastavalt liidu õigusele vastama vastuväited, et [tarbija] on kaotanud direktiivi 2008/48 artikli 14 lõike 1 esimeses lauses ette nähtud taganemisõiguse või kuritarvitab seda õigust.
- 22 Eelotsuse küsimuste kohta märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus üksikasjalikult järgmist.
- 23 Esimene küsimus. Vajab selgitamist, kuidas tuleb mõista direktiivi 2008/48 artikli 10 lõike 2 punkti a, mille kohaselt täpsustatakse krediidilepingus selgelt ja kokkuvõtlikult krediidi liik. Saksa kohtupraktikas ja õiguskirjanduses antakse sellele küsimusele erinevaid vastuseid. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangul on tähtis, kuidas tuleb sellele küsimusele vastata ELi õiguse järgi.
- 24 Ühest küljest võiks olla piisav, kui nimetada osamaksetena tehtavaid tagasimakseid ja fikseeritud intressi. Direktiivi 2008/48 selline tõlgendus on Bundesgerichtshof'i (Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim üldkohus) hinnangul ainuõige, ilma et jääks mingit võimalust põhjendatud kahtluseks. Teisest küljest võiks direktiivi ülesehitus toetada käsitusviisi, et krediidi liigi juures tuleb märkida ka seda, et tegemist on seotud krediidilepinguga, kuna direktiivi 2008/48 artikli 3 punktis n on seotud krediidilepingud määratletud krediidilepingute eritüübina ja sama direktiivi artikkel 15 määrab kindlaks seotud krediidilepingust tulenevad õiguslikud tagajärjed. Samuti võiks [direktiivi] ülesehituse põhjal järeldada, et tuleb sõnaselgelt märkida, kas tegemist on tähtajalise või tähtajatatu laenulepinguga, sest direktiivi 2008/48 artikkel 13 sisaldab tähtajatute krediidilepingute kohta erisätteid.

- 25 Teine küsimus. Vajab selgitamist, kuidas tuleb mõista direktiivi 2008/48 artikli 10 lõike 2 punkti d, mille kohaselt tuleb krediidilepingus selgelt ja kokkuvõtlikult täpsustada tingimused krediidi kasutusse võtmiseks. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangul on muu hulgas probleemne, et kummaski kõnesolevas lepingus ei teavitata asjaolust, et laenusumma väljamaksmisega lõpeb kohustus tasuda samas summas ostuhind müüjale ja ostja saab pärast ostuhinna täielikku tasumist nõuda müüjalt, et see annaks ostetud sõiduki üle. Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib siiski, et küsimusele selle kohta, kuidas tuleb mõista direktiivi 2008/48 artikli 10 lõike 2 punkti d, ei anta Saksa kohtupraktikas ja õiguskirjanduses ühesugust vastust.
- 26 Ühelt poolt võiks olukorras, kus laenusumma makstakse välja kolmandale isikule, olla piisav, kui tarbijat teavitatakse ainult sellest, kellele laenusumma välja makstakse. Teiselt poolt võiks direktiivi 2008/48 artikli 10 lõike 2 punkti d sõnastust tõlgendada siiski nii, et tarbijale tuleb sõiduki ostu finantseerimiseks seotud krediidilepingu sõlmimisel teada anda, millised sooritused ta laenusumma asemel saab, nimelt asjaolu, et ta vabastatakse müüjale makstud summa ulatuses ostuhinna tasumise kohustusest ja ta võib (kui ostuhind on täies ulatuses tasutud) nõuda müüjalt müügilepingu esemeks oleva asja üleandmist.
- 27 Kolmas küsimus. Vajab selgitamist, kuidas tuleb mõista direktiivi 2008/48 artikli 10 lõike 2 punkti l, mille kohaselt tuleb krediidilepingus selgelt ja kokkuvõtlikult täpsustada kohaldatav viivisintressimäär maksete hilinemise eest sellisena, nagu seda kohaldatai krediidilepingu sõlmimise ajal, ja selle kohandamise üksikasjad.
- 28 Võiks olla piisav, kui leping sisaldab viivitusintressimäära käsitlevate riigisiseste õigusnormide sisu (käesoleval juhul BGB § 288 lõike 1 teine lause). Eelotsusetaotluse esitanud kohus viitab sellele, et Bundesgerichtshof (Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim üldkohus) pidas 2020. aasta veebruaris tehtud kohtuotsuses direktiivi 2008/48 sellist tõlgendust ainuõigeks, ilma et jääks mingit võimalust põhjendatud kahtluseks.
- 29 Direktiivi 2008/48 artikli 10 lõike 2 punkti l selline tõlgendus ei ole eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangul siiski imperatiivne. Direktiivis sisalduv lauseosa „nagu seda kohaldatai krediidilepingu sõlmimise ajal“ ning selgel ja kokkuvõtlikul viisil täpsustamise nõue võiksid toetada arusaama, et lepingu sõlmimise ajal kehtiv viivitusintressimäär tuleb märkida nii täpselt kui võimalik, see tähendab absoluutarvuna, või vähemasti tuleb absoluutarvuna avaldada lepingu sõlmimise ajal kehtiv baasintressimäär BGB § 247 alusel, mille põhjal saab tarbija arvutada kehtiva viivitusintressimäära lihtsa liitmistehte abil (5 protsendipunkti võrra kõrgem). On võimalik, et tuleb selgitada viivisintressimäära kohandamise meetodikat, nimelt seda, et viivisintressimäär on vastavalt BGB §-s 247 ja § 288 lõikes 1 esitatud riigisisestele õigusnormidele 5 protsendipunkti võrra kõrgem põhiintressimäärast, mille Deutsche Bundesbank avaldab iga kuue kuu tagant.

- 30 Lisaks ei saa eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangul asjaolust, seadusandja ei ole viivitusintressi – erinevalt krediidi kulukuse aastamäärast direktiivi 2008/48 artikli 3 punktis i – direktiivi 2008/48 artiklis 3 määratlenud, teha järeldusi määrava tähtsusega küsimuse kohta, kas viivitusintressimäär tuleb esitada absoluutarvuna. Nimelt on ka ilma vastava õigusliku määratluseta direktiivis täiesti selge, et ka viivitusintressimäär väljendatakse iga-aastase protsendimäärana. Oluline tõlgendamist vajav küsimus on sellega seoses seevastu see, kas on piisav, kui seejuures viidatakse mujal avaldatud intressimäärade kehtivale võrdlusalusele, või tuleb tarbijale avaldada lepingu sõlmimise ajal kehtiv täpne intressimäär protsentides.
- 31 Neljanda küsimuse punkt a. Vajab selgitamist, kuidas tuleb mõista direktiivi 2008/48 artikli 10 lõike 2 punkti r, mille kohaselt täpsustatakse selgelt ja kokkuvõtlikult teave, mis käsitleb laenuandja õigust saada hüvitist ning selle hüvitise arvutamise viisi.
- 32 Võimalik on selline tõlgendus, et võlgnetava hüvitise arvutamise viisi täpsustamiseks võib viidata kohtupraktika põhimõtetele ja selle kohaselt arvesse võetavatele teguritele, esitamata konkreetset arvutuskäiku. Direktiivi 2008/48 sellist tõlgendust pidas Bundesgerichtshof (Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim üldkohus) 2020. aasta veebruaris tehtud kohtuotsuses ainuõigeks, ilma et jääks mingit võimalust põhjendatud kahtluseks. Eelotsusetaotluse esitanud kohus ei pea seda siiski imperatiivseks ja viitab muu hulgas direktiivi 2008/48 põhjendusele 39.
- 33 Neljanda küsimuse punktile a jaatavalt vastamise korral tuleb lisaks vastata neljanda küsimuse punktile b, kas direktiivi 2008/48 artikli 10 lõike 2 punktiga r ja artikli 14 lõike 1 teise lausega on vastuolus riigisisised õigusnormid, mille kohaselt hakkab direktiivi 2008/48 artikli 10 lõike 2 punktis r ette nähtud kohustusliku teabe nõuetekohaselt esitamata jätmise korral taganemisõigus kulgema lepingu sõlmimisel, aga laenuandja kaotab üksnes õiguse nõuda hüvitist laenu ennetähtaegse tagastamise korral. Ka see on Saksa kohtupraktikas ja õiguskirjanduses vaieldav. Ühe käsituse järgi on laenu ennetähtaegsest tagasimaksest tingitud hüvitise arvutamise kohta ebapiisava teabe avaldamise ainus tagajärg see, et kaob õigus saada laenu ennetähtaegsest tagasimaksest tingitud hüvitist. Vastupidise seisukoha järgi ei ole see direktiivi 2008/48 artikli 10 lõike 2 punktiga r kooskõlas. Seda kaldub arvama ka eelotsusetaotluse esitanud kohus ja ta viitab direktiivi 2008/48 põhjendusele 39.
- 34 Viies küsimus. Vajab selgitamist, kuidas tuleb mõista direktiivi 2008/48 artikli 10 lõike 2 punkti s, mille kohaselt täpsustatakse selgelt ja kokkuvõtlikult krediidilepingu lõpetamise õiguse kasutamise kord. Seda sätet võiks tõlgendada nii, et kuigi direktiiviandja soovis teadlikult lubada riigisiseses õiguses sätestatud ülesütlemisõiguste jätkuvat kasutamist, tuleb tarbijat teavitada siiski ainult viidatud direktiivis endas sätestatud ülesütlemisõigustest. Seda kinnitab eelkõige direktiivi 2008/48 põhjenduses 8 nimetatud eesmärk, et krediidipakkumiste vaba liikumine toimub optimaalsetel tingimustel krediidi pakkujate jaoks.

Bundesgerichtshof (Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim üldkohus) peab sellist tõlgendust ilmselgeks.

- 35 Teisest küljest võiks direktiivi 2008/48 põhjenduses 8 samuti märgitud eesmärk tagada küllaldane tarbijakaitse nõuda, et asjaomast teavet antakse ka riigisisese õiguses sätestatud ülesütlemisõiguste ja nende suhtes kehtivate vorminõuete kohta. Selle poolt räägivad eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangul sama direktiivi põhjendused 24 ja 31.
- 36 Kuues küsimus. Vajab selgitamist, kuidas tuleb mõista direktiivi 2008/48 artikli 10 lõike 2 punkti t, mille kohaselt täpsustakse krediidilepingus selgelt ja kokkuvõtlikult, kas tarbijal on juurdepääs kohtuvälisele kaebuste ja kahjuhüvitusnõuete menetlusele ning kui on, siis millised on selle kasutamise võimalused.
- 37 Võiks olla piisav, kui viidata seoses kliendikaebuse esitamise võimalustega teatavale internetis avaldatud menetluskorrale. Bundesgerichtshof (Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim üldkohus) peab seda 2020. aasta veebruaris tehtud kohtuotsuses piisavaks. Eelkõige asjaolu tõttu, et vastavalt direktiivile tuleb teave esitada selgel ja kokkuvõtlikul viisil, võib olla nõutav, et vahekohtumenetlusele juurdepääsu vormilised tingimused oleksid täielikult esitatud krediidilepingus endas, et tarbija saaks selgelt ja hõlpsalt kindlaks teha, kuidas ta saab taotleda sellise menetluse algatamist lubatavas vormis. Eelkõige ei pruugi olla selge ja kokkuvõtlik, kui viidata juurdepääsutingimuste puhul mitmeleheküljelisele menetluskorrale, mis on avaldatud internetis, kusjuures tarbija peab kõigepealt leidma menetluskorra kehtiva versiooni ja selle läbi töötama, et leida menetluskorra see osa, milles on kindlaks määratud kliendikaebuse esitamise vorminõuded.
- 38 Samuti võib olla asjakohatu dünaamiliselt viidata alles võimaliku hilisema kliendikaebuse ajal kehtivale tulevasele menetluskorrale, mille sisu ei ole kõnesoleva lepingu sõlmimise ajal loomulikult teada.
- 39 Seitsmenda ja kaheksanda küsimuse puhul viidatakse vastavatele identsetele selgitustele eelotsusetaotluse C-155/20 kokkuvõttes esitatud sõna-sõnalt identse neljanda ja viienda küsimuse kohta.
- 40 Lõpuks märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus, et ka asja ainuisikuliselt lahendaval esimese astme kohtu kohtunikul on õigus esitada eelotsusetaotlus Euroopa Kohtule. Teistsugust järeldust ei tulene ka sellest, et Bundesgerichtshof (Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim üldkohus) märkis 11. veebruari 2020. aasta kohtumääruses kolmanda küsimuse, neljanda küsimuse punkti a ja viienda küsimuse kohta, et liidu õiguse nõuetekohane kohaldamine on nii ilmselge, et ei jää mingit võimalust põhjendatud kahtluseks, ja tugines seejuures sellele, et tegemist on *acte clair*'iga kohtuotsuse Cilfit tähenduses (6. oktoobri 1982. aasta kohtuotsus Cilfit, C-283/81, EU:C:1982:335, punkt 16). Madalama astme kohtunik, kes leiab, et kõrgema astme kohtu õiguslik hinnang võib kaasa tuua

liidu õigust rikkuva kohtuotsuse, peab nimelt saama vabalt otsustada, kas ta esitab Euroopa Kohtule küsimused, milles ta kahtleb.

- 41 Lisaks viidatakse veel osaliselt identsetele küsimustele ja paralleelidele eelotsusetaotlustega kohtuasjades C-33/20 ja C-155/20 ning tehakse ettepanek kohtuasjade liitmiseks.

TÖÖDOKUMENT